

HAVIÐ

I.

So langt söga okkara rökkur, hvaða fedrar okkara verið knyttir at havinum. Um havið fóru teir í herna at vinna gull og fæ, og um havið fóru teir at finna nýtt land. At ströndinni leitaðu piltar og unglingar at skoða tann vakra leik eitt sumar-kvöld, har aldan dróg aðra við hond, breyt, súðaði úttafur, reisti rygginn og menti seg aftur, helt áfram og tók appaftur sama lagið — einaferð — fleiri ferðir, allar ferðir. Flotaðu sprek og skeljar, eygleiddu tey út á váguna og heilt út á hav.

Soleiðis stóð hann, til summarnáttinn legði seg yvir land og sjógv, og hann fullur av undran yvir tað duldarfulla hav leitaði aftur at húsum. Soleiðis gera og hugsuð børn og unglingar í dag, og soleiðis gjördu og hugsuð børn og unglingar fyrri tusund árum síðani. Ella ein vetrardag, tá ódnin leikar og aldan smíðrast móti berginum og skúmið rykur sum skýggj móti himlinum. Men annaðhvørt tað var summardýrdin ella vetraródnin, so var tað havið, sum dróg.

Trónd Olsen hevur sagt tað soleiðis:

»Við hond undir kinn og sælu í sinn á bakkanum gróna, har vikinn skar inn, har lá eg sum barn, tá ið kyrt var við strond, og mánnin hann reis yvir fjallið í nánd. Tá bylgja kom dragandi aðra við sum høvdu tær millum sín ósjónlig bond. Tá kundi eg orð ei mæla, eg lá bert og lýddi á, eg hoyrði tær teskandi tala og siga mær søgum frá.«

Hesa mynd kenna vit flest oll, og hesar kenslur hava vit eisini havt, men fáur hevur duga at sagt tað so væl og vakurt.

Men tað var ikki bert aldan og brimódnin, ið dróg; men havið var alt sum tað var ein stórir loyndardómur, sum sjálvt barnið longdist eftir at vita

meira um. Drongurin var enn bert ein litil piltur, tá hann fór at kanna, hvat havið goymdi í sær. Hann flutti steinar og tók hondina inn undir skor, og alamt var liv. Liv av ollum slag, liv, sum hugtók hann og dróg hann meira og meira at hesum loyndarfulla og ríka havi.

Tá hann var stórri, fekk hann tráðu í hond, gekk sær oman til strandar og helt út. — Hann, ið sum smádrongur hevur upplivað hetta, eitt stilt summarkvöld at sitid við beinum út av kletinum og eygleiðt berg-gylturnar, sum smugu sær millum taratonglarnar, fram móti agninum, vendu við, men komu aftur: »gevi hon tóka, og so sæð, hvussu hon opnaði kjafin og gloypiti. Sæð tráðuna bogna, sæð henda reyða, spraklandi fiskin koma upp úr sjónum og verða syftan upp á klettin. — Hann hevur upplivað nakað av tí vakrasta, ein drongur kann uppliva.

Men leiðin gekk fyrri teir flestu longur enn til strandar oman. Tá pilturin var tilkominn, flotaði hann bát og legði frá landi, út á váguna, út á fjörðin og seinri heilt út á hav. Har úti á víðum havi var livid ríkari og fjölbroyttari, har teir stóru havstreymarnir mótast og við síni veldugi megi trunca saman æti, sild, fisk og hval, og alt hevur nóg mikið til matna.

Tað er hetta ríka hav, har víddirnar eru uttan mark, sum dróg og dregur. Her er høgt til loftið og vitt millum veggja, her er stórleiti, spenningur, ævintýr og fongur. Á landjörðini er einki, sum kann liknast saman við tann velduga vøkstur og tað ómetaligu mongd av livi, sum havið fostrar.

Við hetta hav hevur fólk okkara livað, og á hesum havi eru teir flestu av okkara mætu monnum aldir til manns. Her hava teir upplivað teirra ríkastu lotur, og her hava teir tikið teirra tyngstu tók.

(Framhald)

J. Fr. Øregaard.

Valskaldið kvøður

Fjúrtaði septembur
grammur er í huga,
í tey ungu ikki duga
lærna um bumbusor
um banasár og mannamorð.

Fjúrtaði september
liggur ei og svevur
í kalda krigið treður
og er sær sjálvum líkur
— av krúroyki hann rýkur.

Fjúrtaði september,
Føroya friðardága,
vil NATO hurtur skúga,
so Karsten sleppur valda,
har Várhara uppat man halda.

Mest sum til stuttleika

Hann var landnýrðingur í ættini, blika loyn inn í millum, men uttanfyri og um nesendarnar var strúkur í vindi.

Eg var á veg til Havnar við Tern uni. Bæði í Heygsstöð og á Tofta-gjógv kom nógv fólk umborð. Eftir slagnum at døma kundu tey flestu havt til orindi at farið til Havnar at krúlla sær hárið.

Vit legdu frá landi, og prátið var sum vera man av tí mesta, tí sum sagt, inn í millum var bæði stilt og slætt. Men tá vit nærkaðust Flesj-unum, fór hon at rulla, og skjótt týggjaði hon sær sum ein ótand ryssa.

Nú tagnaði allur látur, og bert tveir eldri menn, sum hildu sær við báðum hondum, søgdu okkurt orðið. Sum vit nærkaðust Hólmanum, bleiv rullid enn meira, men júst tá kom »Niels Juul« við middags-nýggjeitunum. Hetta var ein av teimum keðligu dogunum, har eingin reiðiliga lurtar: »Amerikunenn høvdu bombað tær oljugoymslur, eingin var deyður, men fleiri vietnamesarar sögdust at hava meitt seg, sum teir skundaði sær aftur-undir eitt skúr undan bombunum. 12 franskar nonnur millum 70 og 80 ár vóru komnar inn um markið til Honkong aftaná at verða jagstraðar tvørtur um alt Kina av reyð-

gardistum, allar vóru læknakannaðar, og var tað heilt vist, at eingin teirra var voldtikin. Sildaskipini høvdu havt úti, men litid hevði borið til, okkurt hevði fingið ein kvart, meðan tey flestu drógu svart.

Nú ljóðaði knappliga í »svarp-inum« ein hvøll rodd, biði mær eitt sindur, ja her var tað: krúnprinsessan er vorðin trúlovað; onkur hevði fingið snevlinn x, at okkurt óvanligt var á Amalienborg og hevði gitt, men beinanvegin hevði kongahúsið dementerað. Men nú siga tíð-indini fyrri heilt vist, at trúlovanin er veruleiki, og at hin útvaldi er franskur diplomatur, 32 ára gamal, sum ikki hevur so mikið sum rókid av konufólki fyrr.

Tað var sum eldur var komin í Ternuna við tíðindunum um trúlovanina, fleiri av teimum, sum høvdu sitið og hingið við hovdunum við bakkanum í hondini og sjóverkinum í hálsinum, tveittu bakkan frá sær, opnaðu taskuna og

hálaðu uppúr henni fleiri øskir, summar flatar, aðrar rundar, aðrar avlangar, summar blivu nýttar til at seta lit á kinnarnar, og tær avlongu til at farga varrnarnar við. Og so byrjaði aftur tósið, onkur hevði at okkurt hevði verið í umbúna, tær høvdu lisið tað í B.T., aðrar høvdu ikki havt varhugan um nakað. Men fróin lýsti av hvørjum andliti, sjó-verkurin var sum strokin burtur, so sjálvt tá vit rundaðu Hólman, og Ternan fekk nokur ræðulig syft, bleiv tað bert til látur — hatta var púra einki, allar høvdu verið í Havn í nógv ringari veðri og ikki folt til vaml. Umboðar var alt umbroytt eftir einum eynabragdi — krúnprinsessan var blivin trúlovað.

Eg segði einki, sat bara og hugsaði: mundi Várhara ikki hava verið í óvanliga goðum lag, tá hann skapaði kvinnuna — ella mundi tað bert vera mest sum til stuttleika.

Ferðamaður.

LÆRARASKÚLIN

INGI HÖLL. Gamla lagið. Lesandi lærarar tværarandi millum onnur skulaborn, ferðandi stovu úr stovu. Eingi hóskeilig undirvisingaramboð — eingir fastir lærarar.

Ja, soleiðis var lagið. So illa var státt hjá teimum, ið læra skuldu til uppaljing av komandi ættarliðum.

— Men tað kom vend í. Afturhaldsstýrin vórðu feld. Landsstýrið varð skipað við javnaðar leiðslu — og ferð

varð sett á eins og á so mongum øðrum samfelagsøkjum. Allar árar yvir borð — og so til verka. Úrslitini vóru ikki sein at koma til

sjóndar. Seinasta landsstýri fekk loyst hetta mál — í evstu stund, tí undir hesum landsstýrinum hevur uppskot verið frammi at yvirtaka skúlan — og so var óvist, um nakar læraraskúli kom í bræði. Vandin var til steðar — og stóru!

Seinasta landsstýri greiddi málið: Nýggjur læraraskúli við venjingarklassum — ein bygning, ið verður at kosta 12—15 milj. krónur. Og sjálvandi var peningamálið eisini greitt!!

Hvar er . . .

(Framhald frá 1. síðu)

Veldisflokkurin misbrúkar hana; Spilla hana á ein slíkan hátt, at toleranca verður vend til hat, og tjóðskaparandin visir seg í líki av ósingarpolitikki — klaktur av undir lutakenslum yvirfyri donsku tjóðini! Stóðutakan teirra til Arup-málið ber fullgott prógv um hetta.

Ferð eftir ferð undrast ein yvir loynu atferð tjóðveldisflokksins. Men eitt undrar okkum ikki, nevniliga tað, at sami flokkur, ið tókst vera Primus-motor, tá ið núverandi landsstýrið byrjaði deyðsigling sína, og har afturat segði seg vilja verja sosialistisk áhugamál, treyta-leyst gav seg undir vald fólkaflokksins, ið er borgarligur flokkur við kapitalistiskum áhugamálam. Annað var ikki at venta av tjóðveldis-flokkinum. Hann hevur av sonnum vist rætta andlit sítt!

Tað og her serliga sipi til, eru stórtíðindini, útvarpið kom við herfyri: Fremmand fiskifor høvdu fingið landingarloysi í Føroyum! At slíkt kann gerast neyðugt hevur landsstýrið sostatt alment ásaðnað! Ikki tí — teir hava verið sannferdir um hetta fyrr, meira enn so.

Men samstundis nýðist landsstýrið at ásaðna, at teir hava rykt stóðid undan røptolitisku andstöðuni, teir settu fram móti Arup-málinum!

Vit spyrja: Hvørjir kapitalistar stýrdu landsstýrinum hesa ferð? Meina tit, at veljarafjeldin er bæði blind og deyð?

Valúrslitið 8. november fer at sýna, at eingin áhugi er fyrri einum kapitalistisk-stýrdum landsstýri! Veljararnir krevja rættvissi og javnaða — eitt javnaðarlandsstýri! W.S.

Veitst tú

AT tað vóru teir av oddamomum fólkaflokksins í dag, sum undir krígnum meintu, at tað var betri at slita við Danmark — men tá teir meintu, at vit ikki kundu klára okkum sjálv-ar, hildu teir, at rætta leiðin var at geva okkum undir Bretland og gerast »kolonia« í bretska samveldinum.

AT bert í 1965 minkaði fiskiflotti okkara við 3000 tons, samstundis sum hitt størsta talið av fiskimonnum í mong ár flýddi av landinum í vinnu hjá øðrum tjóðum.

AT óngatið í søguni hava føroyingar komið undir slíkan skatt sum undir hinum sokallaða »sjálvstýr-landsstýrinum«.

AT teir — tjóðveldismenn og fólka-flokksmenn — sum lýstu umset-ingargjaldið til heljar, hava hækkad hetta sama gjald við 25 prosentum.

AT hetta landsstýrið hevur verið orsök til, at fleiri fiskimannafyrirtøkur eru farnar á heysin, og fiskimenn hava mist síni skip.

AT stórir illvilja móti fiskimonnum hevur eingin vist enn »sjálvstýrlandsstýrið«, enn leingi drálaði við at ganga krøvum út-róðramanna á móti.

TOP-TEN

1. I Can't Stop Loving You (Jim Reeves)
2. Nordlandsnetter (Kristi Sparboe)
3. Brøtlopsdagen (Goinge-flickorna)
4. Hjem (Kristi Sparboe)
5. Kära (Ase Wentzel)
6. En sjögutts brev (Liz Baxter)
7. Snow Flake (Jim Reeves)
8. Du er alt for mig (Bjorg Irma)
9. (Yes) I'm Hurting (Don Gibson)
10. Gamla Ohio (Cackas Trio)

GARRARD plátuspælarar!

at seta til radio kr. 195,-
skiftari at seta til radio kr. 260,-
v/ hátalara til battari og SEV kr. 425,-

Plátumar fáast hjá

H. C. W. TORGARÐ,
telf. 2043.

TELEGRAFISTNÆMINGUR

Á telegrafstöðini er pláss leyst fyrri einum telegrafist-næmingi. Í minsta lagi krevst real- ella preliminarprógv. Skrivlig umsókn við avriti av eksamenspróvi verður at senda telegrafstöðini.

E. Akraberg Hansen.